

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-02-01
meddelad i
Nacka strand

Mål nr P 4599-16

KLAGANDE

1. Brf Sländan 11
Ynglingagatan 26
113 47 Stockholm

2. Brf Sländan 12
Dannemoragata 16 a
113 44 Stockholm

3. SKB Kvartersrådet Motorn-Vingen-Bälgen
c/o Thomas Wolf
Västmannagatan 98 A
113 43 Stockholm

4. Britt Sundh
Upplandsgatan 94
113 44 Stockholm

MOTPART

Stockholms kommun
105 35 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Stockholms kommuns beslut 2016-05-18, § 22, dnr 2013-17195, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan avseende fastigheten Flygmaskinen 2 i stadsdelen Vasastan, Stockholms kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

Dok.Id 475783

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun beslutade den 18 maj 2016 att anta detaljplan för fastigheten Flygmaskinen 2. Detaljplanens syfte är att möjliggöra utökning av befintlig skolverksamhet i Rödabergsskolan från ca 660 elevplatser till ca 1040 elevplatser samt möjliggöra en större skolgård med godkända bullervärden. Inom detaljplanen ryms även en ny fullstor idrottshall som ska integreras i den nya skolbyggnaden.

Planförslaget innebär i korthet att den befintliga skolbyggnaden från år 1953 länkas samman med en tillkommande skolbyggnad kring en södervänd skolgård, som genom tillbyggnadens placering skyddas från buller och luftföroreningar från fordonstrafik på närliggande vägar. En inlastningsbyggnad tillkommer på Dannemoragatan för trafiksäker inlastning till skolans kök.

Brf Sländan 11, Brf Sländan 12, SKB Kvartersrådet Motorn-Vingen-Bälgen och Britt Sundh har överklagat beslutet till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Brf Sländan 11 har yrkat att beslutet ska upphävas och har till stöd för sin talan i huvudsak anfört följande. De som bor i hus med utsikt mot parken kommer att istället ha utsikt mot en murliknande avspärning. Flera stora byggnader istället för de kvarvarande gröna områdena passar illa i den ömtåliga och unika miljön. En betydligt bättre lösning verkar vara att lägga nybyggnaderna i Hagastaden. För ett par år sedan fick de åtta stora sopbehållare, som placerades ca nio meter från huset. De töms flera gånger om dagen, vilket väcker de boende tidigt på morgonen. Nu ska de enligt planförslaget få en stor sop- och matstation om 94 kvm på det lilla grönområdet tvärs över gatan. Det kommer att krävas rejäla sprängningar i berget för installation av hissar, fläktar etc. Det skulle bli besvärligt både för lastbilarna som ska till och från soppuset och de bilar som ska passera. Dannemoragatan är betydligt mer trafikerad och ungefär lika smal som Upplandsgatan, dit nuvarande

transporter sker. Sophuset skulle ligga vid ett övergångsställe som främst används av elever som ska till och från skolan. Sophuset ska placeras mitt emot bostadsrättsföreningens medlemmars sovrum och balkonger. Om träden och grönskan vid Dannemoragatan ska ersättas med en 94 kvm stor sop- och matanordning kan området inte längre anses vara trivsamt. De hissar och fläktar som sophuset utrustas med kommer att innebära störande ljud. Om sophuset uppförs riskerar sprängningarna och/eller bergarbetena att medföra allvarliga vattenskador. De flesta vattenrör som finns i området är från år 1917. En läcka uppstod i ett rör år 2015 och orsakade stora skador. Läckan orsakades av att vattenröret, som var från år 1929, hade spruckit och att ett stort slukhål uppstått alldeles intill där sophuset föreslås ligga. I samband med vattenläckan fick bostadsrättsföreningen information om att det finns risk för vattenläckor i hela kvarteret och att om en liknande skada skulle inträffa kan grunden för deras hus raseras.

Brf Sländan 12 har yrkat att beslutet ska upphävas och har till stöd för sin talan i huvudsak anfört följande. Föreningen är mycket kritisk till den planerade höga tornbyggnaden på Dannemoragatan. Den skulle byggas rakt framför deras fastighet, vara ca 10 meter hög och hindra solen från att nå flera fastighetsfönster. Tornbyggnaden skulle skugga flera boendes enda fönster och minska ljusinsläppet, vilket är oacceptabelt. Tornbyggnaden skulle påtagligt förfula stadsbilden och vara ett negativt ingrepp i direkt anslutning till blåklassificerade byggnader. Det byggs, på goda grunder, i princip aldrig eller i vart fall mycket sällan höga tornbyggnader på bostadsgator i centrala Stockholm. Flertalet tunga transporter skulle behöva passera deras fastighet. Det skulle orsaka buller och andra störande ljud, bl.a. under tidiga morgnar då mat ska levereras. Det skulle störa både sömn och trivsel för boende. Tornbyggnadens långa gång mot skolbyggnaden ser enligt ritning ut att ha ett gallergolv. Det kommer att innebära ljud när mat och sopor ska dras med vagn över golvet. Förslaget måste revideras eller upphävas avseende tornbyggnaden.

SKB Kvarteretsrådet Motorn-Vingen-Bälgen har yrkat att beslutet ska upphävas och har till stöd för sin talan i huvudsak anfört följande. Deras kvarter, som består

av 287 lägenheter, kommer att påverkas mest av planerad utbyggnad. Skolbarnen kommer att få ca 4,5 kvm skolgårdsyta per barn vid utbyggnaden trots att minimiytan enligt Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) är 25 kvm. Detta strider även mot Boverkets riktlinjer. Barns hälsa kommer att påverkas i strid med miljöbalken och den psykosociala miljön försämras. Den planerade skolgårdsytan består till stor del av stora nivåskillnader och branta bergslänter, vilket gör tillgängligheten begränsad för elever med funktionsnedsättning. Den föreslagna utformningen av tillbyggnaden med idrottshallen kommer att ha en negativ inverkan på kultur- och stadsbilden vid Rödaberget. Att Sankt Eriksparken, som varit tillgänglig för de boende, försvinner medför negativ påverkan på området som är klassat som riksintresse. Behovet av grönområden i tätorter ska särskilt beaktas. Det har inte förklarats varför projektet drivits vidare trots de kulturhistoriska värdena och att barns hälsa påverkas negativt. Swecos trafikanalysutredning visar på stora problem avseende de kulturhistoriska värdena utanför det omedelbara planområdet. Detta problem har inte hanterats av Stockholms kommun i planförslaget, utan "bollats över" till Trafikkontoret. Området används inte för det ändamål som är mest lämpat med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Lokaliseringen är inte lämplig med hänsyn till möjligheten att ordna trafiken till och från skolan. Det har inte tagits hänsyn till aktuella bestämmelser angående dagvatten, med hänsyn till flöden och översvämningsrisker. Området är instängt eftersom den planerade byggnaden mot Sankt Eriksgatan skär av markgradientens lutning, vilket innebär att nederbörden vid dimensionerande regn kommer att hamna mot byggnaden. Planförslaget har inte belyst hantering av 100-årsregn. Sannolikt finns ingen möjlighet till avtappning, vilket innebär risk för översvämning. En miljökonsekvensbeskrivning borde dessutom ha upprättats eftersom planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Britt Sundh har yrkat att beslutet ska upphävas och har till stöd för sin talan i huvudsak anfört följande. Hon är oroad över hur det blir för de boende under och efter det att ombyggnaden är klar. Det kommer att bli tätare trafik. Parken, som används flitigt av bl.a. hundägare, kommer att försvinna. Det är viktigt för miljön att träden bevaras. Det planeras en större gymnastikhall, där det kommer att

bedrivs kvälls- och helgaktiviteter. Detta kommer också att leda till ökad trafik och färre parkeringsplatser för de boende. De är redan nu påverkade av trafiken. Den nya Hagastaden påverkar önskemålet om en större skola. Planerar man en ny stadsdel bör även en ny skola planeras. Där finns också större möjligheter att planera in en sporthall. Fler barn innebär en större risk för nedslitning av gårdarna och kvarvarande park. Eleverna kommer dessutom få ett mycket litet uterum.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av 13 kap. 17 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, följer att mark- och miljödomstolen endast ska pröva om det överklagade antagandebeslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden angett eller som framgår av omständigheterna. Om domstolen vid denna prövning finner att beslutet strider mot en rättsregel ska beslutet upphävas i dess helhet. I annat fall ska beslutet fastställas. Beslutet ska inte upphävas om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet. Om kommunen har medgett det får dock beslutet upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt. Ändringar som har ringa betydelse får göras utan kommunens medgivande.

Enligt 1 kap. 2 § PBL är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Kommunen har ett stort utrymme att själv avgöra hur marken ska disponeras och hur miljön ska utformas i den egna kommunen.

Av 2 kap. 1 § PBL framgår att vid prövningen av frågor enligt lagen ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen. I fråga om avvägning mellan allmänna och enskilda intressen föreskrivs i 4 kap. 36 § PBL att vid utformningen av en detaljplan ska skälig hänsyn tas till bl.a. befintliga bebyggelseförhållanden som kan inverka på planens genomförande.

Enligt 2 kap. 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk vid bl.a. planläggning lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl.a.

möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt. Av 2 kap. 9 § PBL framgår att planläggning av mark- och vattenområden inte får innebära fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Av 4 kap. 34 § PBL följer att om genomförandet av detaljplanen kan antas få en betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas.

Av 3 kap. 6 § första stycket miljöbalken framgår att mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas. Enligt andra stycket ska områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Mark- och miljödomstolens bedömning

De förslag till ändring av planen som framförts av klagandena är enligt mark- och miljödomstolen inte av ringa betydelse. Något kommunalt medgivande att ändra planen har inte lämnats. Mark- och miljödomstolen kan därmed inte med anledning av överklagandena göra ändringar i eller tillägg till planen, utan endast pröva om den är godtagbar så som den antagits.

Det aktuella området ligger inom riksintresse för kulturmiljövården för Stockholms innerstad och Djurgården, precis utanför värdekärnan Rödabergsområdet. Den befintliga skolbyggnaden är grönmarkerad på Stadsmuseets kulturhistoriska klassificeringskarta. Det är i första hand länsstyrelsen som bevakar statliga intressen och som bedömer om åtgärden innebär påtaglig skada på riksintresset.

Länsstyrelsen i Stockholms län har den 16 juni 2016 beslutat att inte överpröva kommunens beslut att anta detaljplanen i enlighet med vad som anges i 11 kap. 10 § PBL. Länsstyrelsen har därmed bedömt bl.a. att planbeslutet inte innebär att ett riksintresse enligt 3 och 4 kap. miljöbalken inte tillgodoses. Mark- och

miljödomstolen finner inte att vad klagandena har anfört avseende detaljplanens påverkan på kulturmiljön utgör skäl att frångå länsstyrelsens bedömning i frågan.

Klagandena har vidare anfört att detaljplanen riskerar att påverka elevernas hälsa till följd av skolgårdsytans storlek och utformning samt att detaljplanen inte tar tillräcklig hänsyn till risken för översvämning pga. dagvatten. Länsstyrelsens bedömning enligt 11 kap. 10 § PBL innebär utöver vad som anförts ovan att länsstyrelsen inte har funnit att exploateringen skulle vara olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Mark- och miljödomstolen finner, efter beaktande av vad klagandena har anfört i dessa delar, inte skäl att göra någon annan bedömning.

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning tar detaljplanen skälig hänsyn till den befintliga bebyggelsens skala och karaktär och den strider inte heller mot kommunens översiktsplan. Mark- och miljödomstolen anser inte att ett genomförande av detaljplanen, som inte tar sikte på nyetablering utan komplettering av befintlig skolmiljö, kan antas medföra någon betydande miljöpåverkan. Det har således inte varit nödvändigt att genomföra någon miljökonsekvensbeskrivning.

Mark- och miljödomstolen finner att det som klagandena anfört om buller, sämre ljusförhållanden, ändrad utsikt, förändrade trafikförhållanden, ökad konkurrens om parkeringsplatser och olägenheter i övrigt, vid en avvägning mellan klagandenas enskilda intressen och de intressen som planen syftar till att tillgodose, inte utgör tillräckliga skäl för att upphäva antagandebeslutet.

Sammantaget anser mark- och miljödomstolen att kommunen har hållit sig inom det handlingsutrymme som kommunen har vid detaljplaneläggning. Det har inte heller i övrigt framkommit något som föranleder att det finns skäl att upphäva antagandebeslutet. Överklagandena ska därför avslås, vilket innebär att kommunens beslut om detaljplanen ska stå fast.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 22 februari 2017. Prövningstillstånd krävs.

Sanna Ordenius

Maria Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Sanna Ordenius, ordförande, och tekniska rådet Maria Bergqvist. Föredragande har varit beredningsjuristen Susanne Kleman.

Stadsbyggnadsnämnden

Protokollsutdrag

Tid Onsdagen den 18 maj 2016, kl. 16:00-16.50
 Plats Bolindersalen 9:035, Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4
 Justerat Onsdagen den 1 juni 2016
 Anslaget Torsdagen den 2 juni 2016

NACKA TINGSRÄTT
 Avdelning 4

INKOM: 2016-08-02
 MÅLNR: P 4599-16
 AKTBIL: 8

Roger Mogert Joakim Larsson § 1-7, 9-43, 45-70
 Joel Laurén § 8, 44

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Roger Mogert (S), ordföranden
 Joakim Larsson (M), vice ordföranden §§ 1-7, 9-43, 45-70

Annika Johansson Hansson (S)
 Cecilia Obermüller (MP)
 Martin Hansson (MP)
 Mikael Lind (M) §§ 1-15, 17-22, 24-59, 61-70
 Joel Laurén (M) §§ 1-45, 47-70
 Erik Slottnér (KD)

Tjänstgörande ersättare:

Jimmy Lindgren (S) för Hanna Jokio (S)
 Berit Nyberg (S) för Suleiman Said (S)
 Maria Hannäs (V) för Sebastian Wiklund (V)
 Hans Breismar (M) för Joakim Larsson (M) §§ 8, 44
 Hans Breismar (M) för Mikael Lind (M) §§ 16, 23, 60
 Hans Breismar (M) för Joel Laurén (M) § 46
 Arne Genschou (M) för Kristina Lütz (M)
 Peter Backlund (L) för Björn Ljung (L)

Ersättare:

Eva Risberg (S)
 Johan Heinonen (S)
 Hans Breismar (M) §§ 1-7, 9-15, 17-22, 24-43, 45,
 47-59, 61-70
 Christina Linderholm (C)

Tjänstemän:

Dessutom närvarade stadsbyggnadsdirektören Anette Scheibe Lorentzi, Nämndsekreterare Jenny Holmberg och Petra Berglund, borgarrådssekreterare Felix Antman Debels och Daniel Carlsson Mård och stadsbyggnadskontorets avdelningschefer samt handläggande tjänstemän i de aktuella ärendena.

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
 Box 8314
 104 20 Stockholm
 Telefon 08-508 27 300
 stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
 stockholm.se

NACKA TINGSRÄTT

Ink 2016-08-02
 Akt. TP, 4599-16
 Aktbil. 8

§ 22

Flygmaskinen 2, Vasastaden, Dnr 2013-17195-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att anta förslaget till detaljplan.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 6 april 2016. Bil § 22

Utlåtandet avser antagande av förslag till detaljplan för Flygmaskinen 2 i stadsdelen Vasastaden.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP) och Maria Hannäs (V) enligt följande:

Stadsbyggnadsnämnden välkomnar utbyggnaden och kompletteringen av skolans lokaler. I samband med utbyggnaden vill vi lyfta fram vikten av att värna så många av de stora träden i och omkring skolan som möjligt. Träden levererar många ekosystemtjänster som gynnar barnens skolmiljö.

Underrättelse

Nämndens beslut kan överklagas (se kungörelse om antagande).

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.